

Eindverslag der Comm. van Rapport. over de wetsontw. nos. 61, 63, 69, 73, 81, 134 en 12 en Voorloopig Verslag no. 15.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over de wetsontwerpen tot naturalisatie van:

C. T. H. SCHULZE en vijftig anderen (61).
P. DE DOBBELAERE en zeventien anderen (63).
J. STRAETEN en vijftig anderen (69).
G. J. LEFERINK en vijftig anderen (73).
J. H. ANDES en zeven anderen (81).
C. WETZELAER en vier en vijftig anderen (131).

Op nieuw werd door eenige leden bezwaar geuit tegen de bepaling van de wet op het Nederlandschap, dat men, in den vreemde zijnde, enkel door het verzuim eener formaliteit (art. 7, sub 5) zijne nationaliteit verliest. Anderen deelden dit bezwaar niet, daar zij meenden, dat degeen wien de moeite te groot is om eenmaal in de tien jaren eene verklaring in te zenden, dat hij Nederlander wenscht te blijven, niet geacht kan worden op het behoud van zijn nationaliteit prijs te stellen.

Intusschen werd met nadruk de vraag gedaan, of de Minister reeds eenige mededeeling kan doen hoe het staat met de uitvoering van zijne toezegging in de vergadering van deze Kamer op 18 Juni j.l. gedaan, dat hij dit onderwerp in ernstige overweging zal nemen.

Vastgesteld den 13den November 1908.

VAN VOORST TOT VOORST.
HOVY.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.
VAN DEN BIESEN.
VAN LÖBEN SELS.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging van het IXde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1907. (12)

Bij het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp gaven enkele leden hunne bevreemding te kennen, dat een voorstel tot regularisatie van uitgaven van dezen omvang noodig was. Ware toch de begroting van het betrokken departement met meer juistheid opgemaakt, dan had het grootendeels achterwege kunnen blijven. De verhooging van verschillende posten met zóó aanzienlijke bedragen als hier het geval is, wees op de noodzakelijkheid van het inacht nemen van scherper toezicht en van grooter nauwkeurigheid bij het ramen der verschillende posten van uitgaaf. Gaarne vernam men nadere toelichting van de verhooging der artt. 182 en 185.

Vastgesteld den 13den November 1908.

VAN VOORST TOT VOORST.
HOVY.
VAN DER DOES DE WILLEBOIS.
VAN DEN BIESEN.
VAN LÖBEN SELS.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor en ten behoeve van de verbreeding van een deel van het Rokin, van den Vijgendam, van een deel der Nes en van een deel der Warmoesstraat, de verbreeding en verlegging van de Vischsteeg en de normalisatie van den Dam te Amsterdam. (15)

Het onderzoek in de afdelingen van dit wetsontwerp heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen.

Bij verschillende leden rees de vraag, of het algemeen belang

wel genoegzaam deze wetsvoordracht rechtvaardigt. Zij gaven toe, dat het publiek belang goede verkeerswegen eischt, maar verfraaiing, welke met de uitvoering van het plan mede beoogd wordt, kan volgens hen daartoe niet gerekend worden.

Daarbij komt nog, dat de doelmatigheid van het plan zelf in twijfel werd getrokken.

De verbreeding van de Beurssteeg zal niets uitwerken ten bate van het verkeer, zolang een gedeelte van het water van het Rokin niet gedempt wordt, terwijl die van de Vischsteeg onnoodig geacht werd, daar op een afstand van slechts enkele huizen van die steeg een bredere weg toegang tot den Dam geeft.

Sommigen begrepen niet, dat een zoodanig kostbaar plan kon uitgaan van eene gemeente, welke een grooten schuldenlast heeft te dragen en waarvan de laatste begroting een deficit aanwees van elf ton gouds. Deze onteigeningsoperatie zoude bij de meest gunstige uitkomsten toch nog op eene niet gedekte uitgave van een millioen gulden te staan komen. De wijze, waarop het gegaan is met de terreinen, waarop de oude beurs was gelegen, behoorde te manen tot voorzichtigheid bij het uitvoeren van dergelijke plannen. Bedoelde terreinen toch zijn nu reeds jaren onbebouwd gebleven, en de vraag mag niet ongegrond heeten, of in de tegenwoordige, gedrukte tijdsomstandigheden het geheele complex, dat thans zal vrij komen, eerlang verkocht en volgebouwd zal worden.

De vraag werd gedaan, hoevele perceelen zullen moeten worden afgebroken en hoe hoog de onteigening is geschat?

Anderen leden konden zich met het hier aangevoerde niet vereenigen. Zij meenden, dat door de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van het plan van Amsterdam, de aanvraag volkomen gerechtvaardigd is; aan de autonomie der gemeente mag geene onnoodige belemmering in den weg gelegd worden en dat zoude het geval zijn, indien men, waar de hoofdstad voor het verkeer bredere wegen dan de bestaande noodzakelijk acht, haar belte om de daartoe noodige werken ten uitvoer te brengen.

Het college van Gedeputeerde Staten is daar om toe te zien op de financieele gevolgen en te remmen waar dit noodig mocht zijn, maar dit college had zich met de plannen vereenigd. Men had bij de beoordeeling niet uit het oog te verliezen, dat voor een koopstad als Amsterdam ook rekening moet gehouden worden met de eischen, welke verbetering van het verkeer uit commercieel oogpunt stelt.

Naar het gevoelen van enkele leden ging het voorgelegde plan nog niet ver genoeg en zouden er spoedig meer veranderingen noodig zijn om betere toestanden te verkrijgen.

Zij wezen er op, dat in steden als Amsterdam en 's Gravenhage, die centraalpunten zijn van het nationaal leven, het met het oog op de naaste toekomst een punt van ernstige overweging moet uitmaken of, waar het geldt in de hartaders van het verkeer verruiming aan te brengen, eene onteigening niet soms op zeer ruime schaal moet plaats vinden.

Indien onteigening par zóne geschiedt, worden dergelijke werken gemakkelijker tot stand gebracht en verbetering in het leven geroepen zonder het brengen van te groote financieele offers. Tot voorbeeld werd gewezen op Brussel, waar bij de oprichting van de beurs een geheele buurt onteigend is.

Met voldoening was gezien, dat door de opneming van art. II in het ontwerp, thans ook het departement van Binnenlandsche Zaken het voorbeeld volgt, door andere departementen bij wetsvoorstellen tot onteigening gegeven.

De opmerking werd gemaakt, dat het wetsontwerp bij Koninklijke boodschap van 25 September 1907 is ingezonden; maar dat eerst in de tweede helft van October 1908 het daarop betrekking hebbende kaartje is ontvangen. Daaraan ontbrak echter het nummer van het wetsontwerp waartoe het behoort, hetgeen aan de gemakkelijker tot raadpleging niet bevorderlijk is. De wensch werd uitgesproken, dat voortaan ook het Departement van Binnenlandsche Zaken, zooals reeds door het Departement